

RAPPORT

2009:27

Arkeologisk Förundersökning

Gällande fornlämning RAÄ 92 inom fastigheten Sandhem 3:1 i Trollhättans socken och kommun, Västergötland.

Pernilla Morner

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ARKEOLOGISK FÖRUNTERSÖKNINGSRAPPORT	5
Inledning	6
Topografi och Fornlämningsmiljö	6
Syfte och Metod	6
Resultat	7
Sammanfattning	8
Administrativa Uppgifter	10
FÄRDIGSTÄLLDA RAPPORTER 2009	11

Västarvet/Lödöse Museum
Rapport 2009:27
e-post: mats.hellgren@vgregion.se
www.vastarvet.se

Lödöse Museum
Museivägen 1
463 71 Lödöse
Växel: 0520-897 00
www.lodosemuseum.se

Omslagsfoto: Vy över undersökningsområdet från öster

ARKEOLOGISK FÖRUNDERSÖKNINGSRAPPORT

Trollhättans kommun

INLEDNING

Västarvet/Lödöse museum har på uppdrag av Trollhättans Stad och efter beslut av Länsstyrelsen i Västra Götalands län utfört en arkeologisk förundersökning gällande fornlämning RAÄ 92 inom del av fastigheten Sandhem 3:1 i Trollhättans socken och kommun. Undersökningen utfördes 11 juni 2009 och föranleddes av en planerad detaljplan för bebyggelse.

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Förundersökningsområdet är beläget i ett mindre grönområde omgärdat av kringliggande villabebyggelse. Tidigare har området utgjorts av åkermark. Inom det berörda förundersökningsområdet finns en fornlämning, RAÄ 92, registrerad som en hållristningslokal bestående av sju stycken älvkvarnar.

SYFTE OCH METOD

Syftet med den arkeologiska utredningen var avgränsa fornlämningen RAÄ 92.

Skålgropslokaler är en vanlig fornlämningstyp i trakterna kring Trollhättan, och många gånger ligger dessa lokaler insprängda mellan dagens bebyggelse. Man kan dessvärre anta att många hållristningslokaler med tillhörande aktivitetsytor har försvunnit i samband med Trollhättans framväxt och expansion. Aktuell förundersökning gav därför en möjlighet att klarlägga om det på platsen funnits spår efter aktiviteter som har samband med hållristningslokalen.

Foto på skålgropshällen (RAÄ 92).

Med hjälp av grävmaskin utrustad med planeringskopa grävdes sammanlagt 11 schakt med en total yta av ca 110 m² inom det aktuella förundersökningsområdet. Syftet var att upptäcka eventuella anläggningar, kulturlager eller andra strukturer. Schakten samt hällen med skålgroparna mättes in med GPS ansluten till Lantmäteriets RTK-tjänst med en noggrannhet på någon centimeter. Mätningarna kompletterades med manuella beskrivningar och fotografering med digitalkamera. Hela förundersökningsytan betraktades som intensiv.

Karta över undersökningsområdet med skålgropshällen och samtliga schakt

RESULTAT

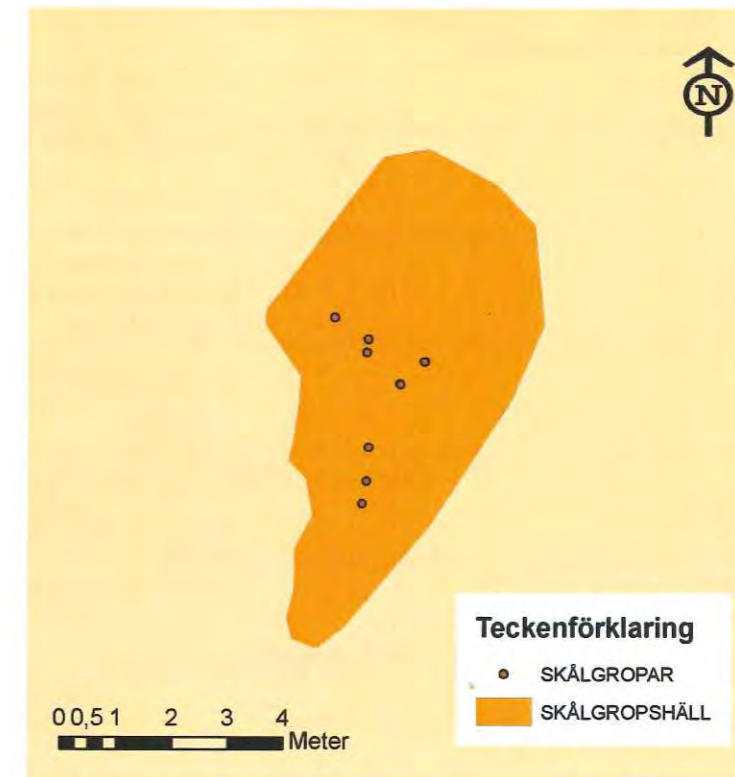
Med hjälp av bandburen grävmaskin utrustad med 1,5 bred planskopa grävdes 11 stycken ca 3-7 m långa schakt inom undersökningsområdet. På grund av sentida markgrepp i västra delen av området förlades samtliga schakt till östra delen. Vid schaktningarna framkom inget av arkeologiskt intresse.

Vad beträffar hållristningslokalen kunde åtta skålgropar konstateras, varav en är osäker. Dessa var 5-10 cm i diameter och 0,5-2 cm djupa.

Foton som visar schaktade ytor inom undersökningsområdet

Karta som visar hällen med skålgroparna

SAMMANFATTNING

Med anledning av att Trollhättans kommun planerar en detaljplan för bebyggelse har Västarvet/Lödöse museum utfört en arkeologisk förundersökning inom delar av fastigheten Sandhem 1:3 i Trollhättan socken i ovan nämnda kommun. Undersökningen resulterade inte i några spår efter aktiviteter från förhistorisk tid.

Undersökningsresultatet visar på att det inte finns sådana dolda lämningar inom undersökningsområdet som föranleder ytterligare arkeologiska undersökningar. Eftersom hällen med skålgroparna finns kvar anser museet att en diskussion om hur detta ska lösas måste äga rum innan detaljplanen antas.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Regionmuseum Västra Götaland dnr:	NOK 847 -2009
Länsstyrelsens dnr:	431-66089-2006
Uppdragsgivare:	Vårgårda kommun
Ansvarig institution:	Västarvet/Lödöse museum
Tidsperiod:	11 juni 2009
Undersökningstyp:	Förundersökning
Fältarbetsledare:	Mats Hellgren
Rapportansvarig:	Mata Hellgren
Rapport:	Pernilla Morner
Landskap:	Västergötland
Kommun:	Trollhättan
Socken:	Trollhättan
Fastighet:	Sandhem 3:1
Undersökningsyta:	Ca 110 m ²
Lägesangivelse:	Ekonomiska kartan 8B 3j
Koordinater:	X 6497 Y 1295
Koordinatsystem:	RT90 2,5 gon Väst

Dokumentationshandlingar förvaras på Lödöse museum

FÄRDIGSTÄLLDA RAPPORTER 2009

- 2009:01 Arkeologisk förundersökning gällande fornlämning RAÄ nr 23 i Skallsjö socken, Lerums kommun, Västergötland
Mats Hellgren
- 2009:02 Arkeologisk förundersökning gällande fornlämning RAÄ nr 34 inom fastigheten Hemsjö 8:11, Hemsjö socken, Alingsås kommun, Västergötland
Mats Hellgren
- 2009:03 Arkeologisk utredning inom delar av fastigheten Stenunga 7:1 i Hudene socken, Herrljunga kommun, Västergötland
Mats Hellgren
- 2009:04 Arkeologisk utredning inom fastigheten Källeberg 1:1 m fl i Timmele socken, Ulricehamns kommun, Västergötland
Mats Hellgren
- 2009:05 Arkeologisk utredning gällande breddning och nysträckning av väg 181, sträckan Tumberg-Brättnsby i Vårgårda och Herrljunga kommun, Västergötland
Mats Hellgren
- 2009:06 Arkeologisk förundersökning av fornlämning RAÄ nr 14 i Tumberg socken, Vårgårda kommun, Västergötland
Mats Hellgren
- 2009:07 Arkeologisk slutundersökning gällande fornlämning RAÄ 14 i Tumberg socken, Vårgårda kommun, Västergötland
Mats Hellgren
- 2009:08 Arkeologisk förundersökning gällande fornlämning RAÄ 32 i Nödinge socken, Ale kommun, Västergötland
Johanna Lega
- 2009:09 Arkeologisk förundersökning gällande fornlämning RAÄ 93 i Nödinge socken, Ale kommun, Västergötland
Johanna Lega
- 2009:10 Arkeologisk slutundersökning gällande fornlämning RAÄ 277 i Hemsjö socken, Alingsås kommun, Västergötland
Johanna Lega
- 2009:11 Arkeologisk utredning inom fastigheten Kärre 1:3 m fl, Brämhult socken, Borås stad, Västergötland
Mats Hellgren
- 2009:12 Arkeologisk utredning inom fastigheten Skinmo 1:17, Gärdhem socken, Trollhättans kommun, Västergötland
Andreas Åhman
- 2009:13 Arkeologisk slutundersökning av fornlämning raä 284 inom fastigheten Assarebo 8:1, Gärdhem socken, Trollhättans kommun, Västergötland
Johanna Lega
- 2009:14 Arkeologisk utredning inom fastigheten Nolby 37:9 m.fl., Alingsås socken, Alingsås kommun, Västergötland
Mats Hellgren
- 2009:15 Arkeologisk utredning inom fastigheten Ladugårdsbyn 3:2 m.fl., Trollhättan socken, Trollhättans kommun, Västergötland
Mats Hellgren
- 2009:16 Arkeologisk utredning inom fastigheten Fristorp 2:5, Västra Tunhems socken, Vänersborgs kommun, Västergötland
Mats Hellgren
- 2009:17 Arkeologisk förundersökning gällande fornlämning RAÄ 160 inom fastigheten Dvärred 2:5, Lindome socken, Mölndals kommun, Västergötland

- Pemilla Morner
- 2009:18 Arkeologisk förundersökning gällande fornlämning RAÄ 50 samt RAÄ 53 inom fastigheten Kärra 1:3 m.fl., Bråmhult socken, Borås kommun, Västergötland
Pemilla Morner
- 2009:19 Arkeologisk utredning inom fastigheten Lagmansholm 2:79, Fullestad socken, Vårgårda kommun, Västergötland
Mats Hellgren
- 2009:20 Arkeologisk förundersökning av fornlämning RAÄ 6 inom fastigheten Arta 4:2, Fristad socken, Borås kommun, Västergötland
Mats Hellgren
- 2009:21 Arkeologisk utredning inom fastigheten Målje 1:93, Starrkärr socken, Ale kommun, Västergötland
Pemilla Morner
- 2009:22 Arkeologisk förundersökning av fornlämning RAÄ 1 inom fastigheten Frölunda 1:1 m fl, Gällstad socken, Ulricehamns kommun, Västergötland
Pemilla Morner
- 2009:23 Arkeologisk undersökning i samband med ombyggnationer av Vänersborgs Residens inom Fornlämning 87 i Vänersborgs stad och kommun, Västergötland
Pemilla Morner
- 2009:24 Arkeologisk förundersökning gällande RAÄ 23 inom fastigheten Kroken 1:59, St Peder socken, Lilla Edets kommun, Västergötland
Anna Ihr
- 2009:25 Arkeologisk utredning gällande breddning av väg 181 i Tumberg socken, Vårgårda kommun, Västergötland
Mats Hellgren
- 2009:26 Arkeologisk utredning inför planerad bostadsbyggelse inom Sörby S:3, Fors socken, Trollhättans kommun, Västergötland
Andreas Åhman
- 2009:27 Arkeologisk förundersökning gällande RAÄ 92 inom fastigheten Sandhem 3:1, Trollhättans socken och kommun, Västergötland
Pemilla Morner

